

Seterbrukaren

Skrift frå Norsk Seterkultur
Nummer 2 – desember 1999

Innhold:

Setra i fokus	side 2
Stolsdag på Gaurhovd	side 3
Setra som moteplass.....	side 3
Kuer inn til melking	side 4
Seterdikt	side 4
Glad i å vera på stolen	side 5
Den usynlige seterkulturen	side 6
Smånytt	side 7
Styret sitt arbeid	side 8

Norsk
Seterkultur

Kuer inn til melking!

For 14 år siden overtok jeg gården og buskapen til svigermor. De var vant til å gå i skogen så lenge de ville om kvelden, for svigermor syntes det var godt å få lange arbeidsdager før kveldsfjøset. Trøste og bære som jeg har jobba for å få "skikkelige" kuer! Alle triksene i Braastads artikkel er prøvd. De stemmer, men de fikk ikke endret flokkvanen med ikke å gå hjem om kvelden. Grunnen til at de var seine fant jeg fort ut: NRF-kua har én hjernecelle, dvs. hu kan bare tenke én tanke om gangen, og den tanken er normalt: MAT! Andre øko-bønder har observert at mens gamle kuraser spiser seg mette og legger seg og ørter, så står NRF-kua og strekker seg etter mer på forbrettet.

De første ukene etter beiteslipp, når gresset er godt og kuene ble fort mette kom buskapen min hjem samtidig med nabokyrne. Men ettersom beitet ble dårligere og nedbeitet gikk mine lenger og lenger unna, og ble senere om kvelden. (Nabobuskapen ble lært opp til å være presise en gang i 60-årene av en okse som ville hjem og få kraftfor!) og har vært presis siden. Det samme gjentok seg etter seterflytting, tidlig hjem først, senere og senere utover i august.

I mai sto det tilbudsannonse på Peileutstyr til storfe i Bondebladet, samme slag peiler og Halsbånd som brukes til jakt-

hunder, men litt spesialtilpasset storfe. 5000 kr for pakka, men den investeringen reddet sommeren for oss! Vi måtte følge med om morgenen når vi slapp ut kuene for å se hvilken retning de tok, fjellene gir reflekser så peileren kan vise utslag i forskjellige retninger.

Var de ikke kommet hjem til kl. 19 om kvelden kjørte vi av gårde, ofte 5-6 km. Stort sett fant vi dem. Den første tiden hadde de ingen planer om å gå hjem når vi kom, men med hjelp av en streng gjeterbikkje fikk vi dem til å forstå at når vi kom og ropte var det meningen at de skulle gå hjem. Den siste måneden kom de fast kl. 19.30, akkurat når jeg skulle se værmeldinga på Dagsrevyen. (Det gjorde ingenting, den stemte dårlig likevel).

I sommer hadde jeg med en Rørosku, og den var helt ulik NRF! Kl. 15 begynte hun å mase på NRFene at de skulle hjem, gikk 50 m, ropte og bælja for å få med seg flokken, da de kom etter gikk hun 50 m til og ropte igjen. Men hun var ikke sjef i flokken, så etter hvert ga hun opp og ble sen hun også.

Når en eller annen hadde brunst og de mistet det lille vettet de har, var Røroskua blant de som ikke hadde tid til å spise til vomma var full og kom hjem midt på dagen. I denne "løpar-gjengen" var Jersey-kua også fast deltaker.

Nå når rovdypene brer seg stadig utover er peileutstyr god

hjelp, det er vondt om natta når kuen ikke er kommet hjem og ligge og tenke at kanskje ulv eller bjørn herjer med dem.

Vi ser lysere på neste sommer, nå har vi peiling på det vi driver med!

Mange hilsener
Bjørn Trønnes
Atna/ Skjerdingfjell